

Mircea Ionescu, Elena Poporogu

Bazinul văii Polatiștea, unul dintre afluenții importanți ai Jiului, pe partea stîngă, în regiunea defileului, este situat pe versantul vestic al nodului orografic al Paringului, avînd orientarea aproximativ est-vest și deversînd în Jiu la cca 7 km sud de Livezeni.

Din punctul de vedere geologic, el aparține cristalinului grupului II al lui I. Mrazec, în facies epimetamorfic. Principalele formațiuni petrografice ce intră în alcătuirea acestei regiuni sînt reprezentate prin: amfibolite masive, amfibolite rubanate, amfibolite cu granați și biotit, șisturi amfibolice cu slabe intercalațiuni lenticulare de asbest, șisturi cloritoase, șisturi clorito-sericitoase, șisturi grafitoase, cuarțite și calcare cristaline. Dintre aceste formațiuni sînt de remarcat calcarele, care prezintă interes pentru fenomenele carstice ce le prezintă, în mod deosebit pentru peșterile ce le găzduesc.

Aceste calcare sînt microcristaline, cu aspect zaharoid, de culoare albă sau albă-cenușie, cu unele intercalațiuni subțiri roșietice, datorate impurificării cu oxizi de fier. Prezintă o pronunțată tendință de a se desface în plăci, groase de 5—10 cm, iar pe suprafețele de șistuozitate conțin fine intercalațiuni de clorit și sericit. În urma analizei microscopice, pe secțiuni subțiri, se observă că au o microstratificație, dată de alternanța unor benzi de calcit, aproape pur, avînd granulația de 0,1—0,5 mm. și a unor benzi în care predomină cuarțul arenitic, cu granulația cuprinsă între 0,05 și 0,2 mm. În acestea din urmă apare și calcitul, însă în cantitate subordonată, umplînd spațiile dintre granulele de cuarț. Trecerea de la o bandă la alta se face gradat.

În aceste calcare, ce formează o fișie importantă, dispusă peste amfibolite și filite, au fost identificate de noi, pînă în prezen 7 peșteri. Ele nu sînt menționate nici în harta regiunilor carstice din România (8) nici în „Ghidul turistic al regiunii Hunedoara“ (5). Faptul că nu au fost menționate se explică prin aceea că, regiunea în care se află este o regiune izolată și greu accesibilă, care a fost deschisă abia în 1960—1961 prin construirea unui drum forestier pe valea Polatiștei.

Cercetarea peșterilor de aici am început-o în 1962, iar în 1964 M. Ionescu a publicat o primă notă asupra a două peșteri cantonate în masivul Ogrin (6). Continuînd cercetările întreprinse atunci, numărul peșterilor identificate a crescut și în afara cercetărilor speomorfologice am abordat și studierea faunei lor.

Prezenta lucrare cuprinde descrierea peșterilor identificate și cercetate pînă în prezent, a căror localizare este dată în schița de la figura 1.

OBSERVAȚII GEOMORFOLOGICE

Pîriul Polatiștea își are izvoarele în unul din marile circuri glaciare ale Paringului. În regiunea de obîrșie, situată sub virful Cîrja, are o vale înaltă, asemănătoare cu văile multor pîraie din Munții Făgărașului. Treptat, în aval, calea sa se adîncește, tăind pachetul formațiunilor cristaline pe mai multe sute de metrii.

În a doua parte a cursului, valea capătă aspectul sălbatic al unui pîriu străjuit de maluri înalte, prăpăstioase, cu un talveg înclinat, prin care se rostogolește torentul spumegînd al apelor sale învolburate. Acest caracter, ce se păstrează și pentru principalii săi afluenți, Stolojoaia, Surupata și pîriul Văleelor, face ca bazinul Polatiștei să se încadreze perfect în relieful accidentat, dar deosebit de pitoresc, care face din defileul Jiului, unul din punctele de mare atracție turistică.

Adîncirea pronunțată a albiei în cursul inferior este o consecință a acțiunii apelor crescute în volum, prin aportul adus de principalii afluenți, asupra unor roci șistoase, relativ ușor dislocate, cît și la nivelul scăzut de deversare în Jiu, rîu tînăr și deosebit de activ.

Farmecul locurilor este redat și de prezența calcarelor, în care pîriul își sapă pe o porțiune albia, creînd cu carst, care, deși, modest ca amploare, nu este lipsit de semnificație. Peșterile, cantonate la diverse nivele, sînt rezultatul acțiunii de dizolvare al unor afluenți actuali, sau din trecut, astăzi dispăruți, dar în ambele cazuri, mărturii ale evoluției sbuciumate ale acestui bazin.

DESCRIEREA PEȘTERILOR

Peștera nr. 1

Sin. Peștera Călugărului

Altitudinea: 860 m. Lungimea: 7 m.

Explorată la 19. V. 1962 și 15. VI. 1962

Este situată în peretele calcaros, al Pietrei Ogrinului, culme ce pornește spre sud-vest de Vf. Ogrin (1.109,7 m), pe versantul vestic, abrupt, al pîriului Văleelor, la cota de cca. 860 m.

Se poate ajunge la ea urcînd din defileul Jiului, din dreptul podului lui Fabian, pe poteca ce duce la colibele de la Ogrin, și de aici, mergînd pe creasta Pietrei Ogrinului cca. 300 m, după care trebuie să te lași pe versantul estic. Din valea Polatiștea o potecă duce de asemeni la Ogrin și de aici se urmează drumul descris mai sus.

Numele, dat de localnici, dovedește că în trecut a servit drept adăpost sihaștrilor, lucru de altfel confirmat de fragmentele unor unelte de lemn găsite aici.

Această peșteră, de dimensiuni reduse, (cca. 7 m lungime) are o deschidere tringhiulară înaltă de cca. 3,5 m. Are o formă neregulată și prezintă mai multe polițe. Pereții ei sînt acoperiți de cruste de carbonați de culoare albă, galben-brună sau verzuie, în strate coloidală sau metaboloidală.

Lumina difuză.

Temperatura. La data de 19. V. 1962 temperatura, afară la umbră, era de 15° C, iar în peșteră de 14° C.

Umiditatea. Este uscată, iar umiditatea atmosferei depinde de variația climatului din regiune.

Factorul trofic. Resursele de alimentare sînt slab reprezentate prin puține resturi vegetale uscate.

Fauna de nevertebrate. Fauna parietală este reprezentată prin diptere și paienjenii: *Meta meriane* și *Meta menardi*. Alte forme nu au mai fost găsite.

Peștera nr. 2

Sin. Grota Mare die Piatra Ogrinului, Peștera Hoțească

Altitudinea: 850 m. Lungimea: 60 m.

Explorată la 19. V. 1962 și 15. VI. 1962

Este situată în același perete calcaros de pe versantul drept al pîriului Văleelor, la aproximativ 30 m sud de peștera nr. 1. Din povestirile localnicilor reiese că în trecut a servit adăpost și ascunzătoare haiducilor.

Deschiderea ogivală, înaltă de 5 m și largă de 4,40 m este orientată spre VNV și modelată în același calcar cristalin.

Peștera este formată dintr-o galerie principală A, lungă de 40 m, lățimea maximă de 9 m, care se îngustează foarte mult în partea terminală, unde se reduce la un tunel cu deschidere de 0,90/0,80 m. Acest tunel a cărui lungime este numai de 3 m comunică cu o a doua galerie B, largă de 6 m și înaltă de numai cîțiva zeci de cm, care în zona de la intrare atinge 1,20—14,0 m. Lungimea totală a peșterii este de 60 m.

Galeria A are un profil variabil (fig. 3), prezentînd, în general o formă triunghiulară, ce se termină cu vîrful într-o fisură din tavan și cu baza în talpă. Orientarea față de stratificație și forma profilului dovedesc că a luat naștere ca rezultat al dizolvării calcarului de către apele infiltrate de-alungul unor fisuri transversale. Întreaga suprafață a podelei este acoperită cu fragmente angulare de calcar, desprinse din tavan, ca rezultat al acțiunii înghețului-dezghețului repetat. Aceste fragmente de calcar ajung spre gura galeriei pînă la 40—50 cm și sînt din ce în ce mai mici spre fundul ei. În prima jumătate ea este perfect uscată și numai în doua jumătate peretii sînt umeziți, din tavan prelingîndu-se picături de apă.

Galeria B a luat naștere pe o față de strat, avînd o formă lătită și o înălțime mult redusă în comparație cu galeria principală. La intrare podeaua ei este acoperită cu o argilă roșietică, moale, iar în rest de cruste de carbonați ce acoperă în mare parte fața de strat. Această

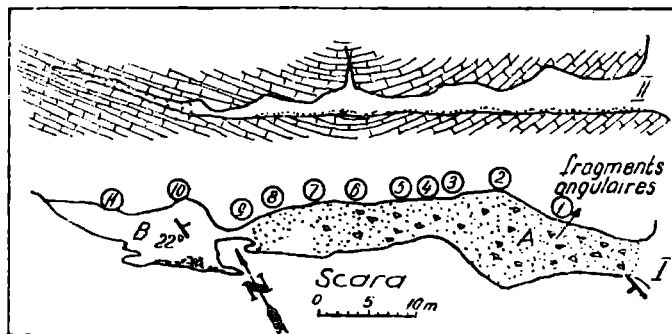

FIG. 2. GROTA MARE DIN PIATRA OGRINULUI

Încăperea este mult mai umedă. Ea conține numeroase stalactite, stalagmite, coloane, creste concreționi corallite, etc.

Această peșteră a luat naștere parțial pe planurile de stratificație parțial de-a lungul unor fisuri transversale din masivul de calcar, în urma dizolvării acestuia de către apele de infiltrație. Acest lucru este posibil având în vedere că ea traversează un mic sinclinal (fig. 2). Faptul că ea se găsește astăzi la mulți zeci de metri deasupra talvegului pîriului Văleelor dovedește că timpul formării ei se pierde în trecutul îndepărtat și corespunde, probabil, cu perioada în care acest pîriu se afla la nivelul actualei ei deschideri formînd o bază de eroziune locală.

Suprafața secțiunii transversale înregistrează o mare variație în lungul galeriei A, mai ales, (fig. 4) și această variație ne determină să credem că galeria a luat naștere pe seama unei fisuri parțial deschise, și că desprinderea neuniformă de blocuri din tavan a jucat un rol important pentru a-i da configurația actuală.

Lumina nu pătrunde decît în galeria A pe cca. 20 m. În galeria B este obscuritate totală.

Temperatura aerului la 19. V. 1962 la intrare era de 14° C, iar în galeria B de 11° C.

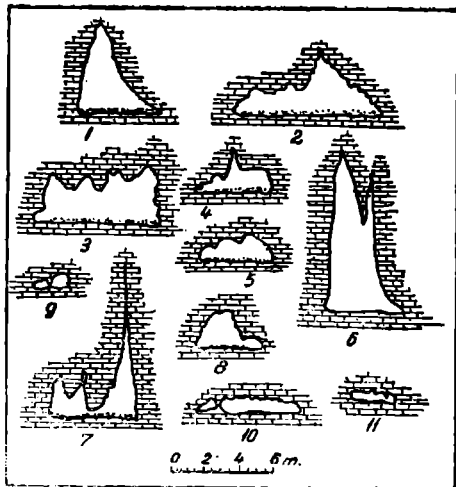

FIG. 3. SECȚIUNI TRANSVERSALE PRIN GROTA MARE DIN PIATRA OGRINULUI

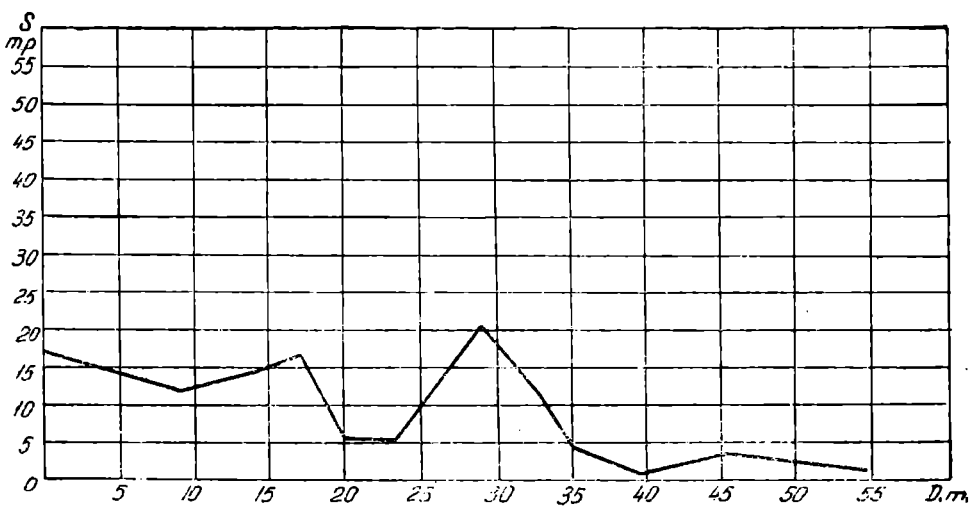

FIG. 4. DIAGRAMA VARIĂȚIEI SUPRAFETEI SECȚIUNII TRANSVERSALE (S) CU DISTANȚA (D) LA PEȘTERA NR. 2

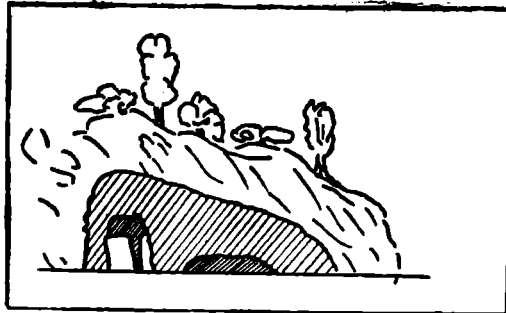

FIG. 5. DESCHIDERA PEȘTEREI nr. 3

plar de *Triphosa sabaudiata*. Pe tavan, începînd chiar de la intrare s-au colectat *Culicidae*.

Fauna de vertebrate, este reprezentată prin resturi scheletice de *Vulpes vulpes*, *Canis lupus* și *Lepus europeus*.

Peștera nr. 3

Altitudinea: 870 m. Lungimea: 20 m.

Explorată la 9. VII. și 10. IX. 1968

Este situată nu departe de peștera nr. 2, în abruptul ce străjuește malul drept al pîriului Văleelor.

Deschiderea ei, larg boltită, are înălțimea maximă de 3,20 m și este orientată spre nord-vest, fiind situată la o altitudine de cca 870 m.

Este compusă dintr-un vestibul A și două camere B și C. Vestibulul apare sub forma unui intrînd de numai 3 m în peretele calcaros și din el se deschid intrîndurile în celelalte două camere.

Camera B este dezvoltată pe cca 5 m de-a lungul unor fisuri și prezintă o poliță la înălțimea de 1,80 m prin care se formează două intrînduri de 2, respectiv 3 m.

Intrarea în camera C se face printr-o boltă scundă de numai 0,50 m și largă de 2,70 m. Are o formă elipsoidală și pe peretele din stînga, în fund se continuă printr-o galerie foarte joasă, largă pînă la 1 m în care se poate pătrunde pe o distanță de 3 m. Lungimea acestei camere este de 5 m, lărgimea de 3 m, iar înălțimea maximă de 1,70 m.

Pe pereți se observă doar cruste subțiri de carbonați redepuși. Podeaua este acoperită în cea mai mare parte de fragmente angulare de calcar căzute din tavan.

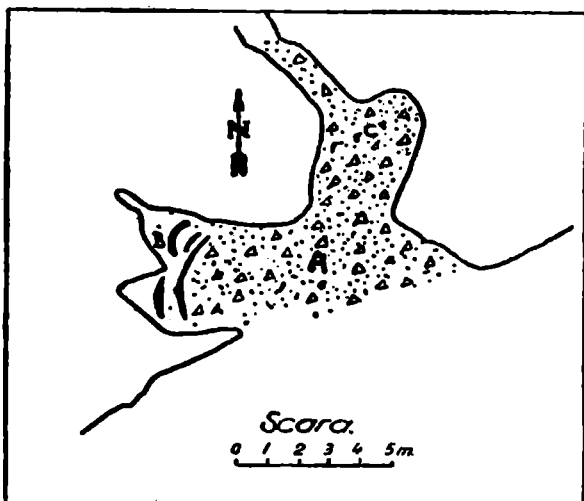

FIG. 6. PEȘTERA nr. 3

Lumina difuză pătrunde în camera C, dar în galeria cu care se continuă există obscuritate completă.

Temperatura aerului la 10. IX. 1968, ora 10, afară era de 11° C iar în camera C de 12,2° C.

Umiditatea depinde de variațiile climatice din regiune.

Factorul trofic, este slab dezvoltat și reprezentat numai prin frunze uscate la intrare, puține resturi vegetale ce pătrund prin fisuri și foarte puține dejecțiuni de lilieci.

Fauna de nevertebrate. Fauna parietală este compusă din *Meta merianae* și Diptere.

Fauna de vertebrate. Parietal în lunile iulie-septembrie a.c. s-au observat excremente proaspete de lilieci, dovadă că peștera este vizitată accidental de către aceștia.

Prezența unei porțiuni foarte bătătorită la baza peretelui sudic, la 3 m de la intrare, indică existența unei viziuni, probabil de vulpe. Au mai fost observate resturi scheletice de mamifere foarte mici dar încă nedeterminate.

Peștera nr. 4

Altitudinea: 850 m. Lungimea: 12 m.

Explorată la 10. IX. 1968

Această peșteră orientată spre NNV este a patra semnalată în Piatra Ogrinului, afară de alte câteva mici vizuini.

Gura ei, în formă de boltă, cu înălțimea de 2,50 m este situată cu 20 m diferență de nivel mai jos, și 50 m spre est de peștera nr. 3.

Are forma unei galerii cu lungimea totală de 12 m, ce se îngustează treptat spre partea terminală. Înălțimea galeriei scade repede și numai după 3,5 m ea devine atât de joasă încît pătrunderea nu e posibilă decît în poziție culcată.

Podteaua este acoperită complet cu fragmente angulare de calcar. Lumina difuză.

Temperatura aerului la 10. IX. 1968 ora 11, era afară de 11° C,

iar în interiorul peșterii de 11,8° C.

Umiditatea este în funcție de variațiile climatice.

Factorul trofic. Resursele alimentare sînt reprezentate numai printr-o cantitate de frunze de fag uscate și puține hife de ciuperci, ce apar ca niște pete de culoare neagră în câteva puncte din peșteră și tavan.

Fauna de nevertebrate este reprezentată prin paianjenul *Meta merianae* și Diptere.

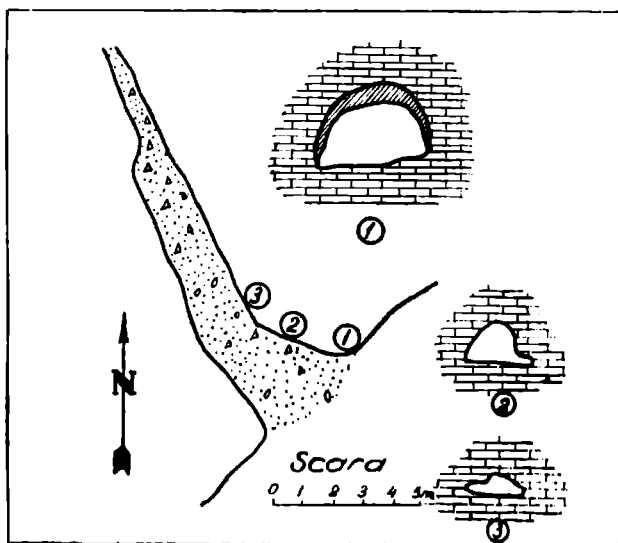

FIG. 7. PEȘTERA nr. 4

Peștera nr. 5

Sim. Peștera din Călea Gropului
Altitudinea: 950 m. Lungimea: 102 m.
Explorată la 4-7. IX. 1968

Mergînd în amonte pe valea Polatiștea, aceasta se desparte după cca. 7 km în două văii aflente; Cutreasa pe dreapta și pîriul Surupata pe partea stîngă. La 200 m în amonte de confluență, în malul drept al pîriului Cutreasa se află deschiderea peșterii nr. 5.

Peștera este străbătută de un curs subteran de apă, orientat aproximativ ENE-VSV, a cărui resurgență este tocmai deschiderea peșterii.

Intrarea sa sub formă de boltă largă de 12,5 m și înaltă de 7 m este orientată spre NE. O a 2-a deschidere, mult mai mică, de numai 0,6 m lățime și 0,8 m înălțime, orientată spre NV se află la 48 m de prima, în punctul 9.

Peștera cu o lungime totală de 102 m, incluzînd și galeriile ramificate, a luat naștere pe seama lărgirii diaclazelor ce se întretaie după două direcții SE-NV și SV-NE, de către apa pîriișului ce o străbate. Din această cauză cursul subteran are o traiectorie sinuoasă, fiind orientat mai întîi pe direcția N-S, apoi E-V pe cea mai mare parte, și în partea finală NE-SV.

Peștera este formată dintr-o galerie principală A, lungă de 60 m, ce se lărgeste mult în dreptul deschiderii și se îngustează treptat spre fund și o serie de galerii și cotloane mai mici, ce constituie ramificații ale acesteia. Intrarea se face coborînd o pantă de 20°, pe fața de strat și numai după 5 m apare un picior de calcar nedizolvat ce separă 2 bolte scunde. Pe traiectul galeriei principale ca și în ramificațiile ei secundare se observă o poliță la înălțimea de 0,75—1,00 m, ce este o mărturie a unui nivel de eroziune mai vechi.

Suprafața podelei este acoperită cu nisip și pietriș, deșus de pîriul subteran ce o străbate și în care se constată fragmente rulate de filite și amfibolite, ceea ce dovedește că cursul subteran în amonte erodează formațiunile cristaline din fundament. În dreptul intrării mici de la punctul 9 se remarcă o viitură de argilă, amestecată cu fragmente colțuroase de calcar desprinse din tavan și pereții galeriei.

FIG. 8. DESCHIDERA PEȘTERII nr. 5

În cea de a 2-a jumătate ca și în ramificații, pe pereți și în tavan se remarcă concrețiuni de calcar uneori în partea terminală sînt cîteva stalactite subțiri cu aspect de stilolite. Aceste formațiuni sînt acoperite de numeroase picături de apă ce le dau la lumina lămpii o strălucire deosebită. În cîteva puncte s-au în-tîlnit și mici formațiuni de montmilch.

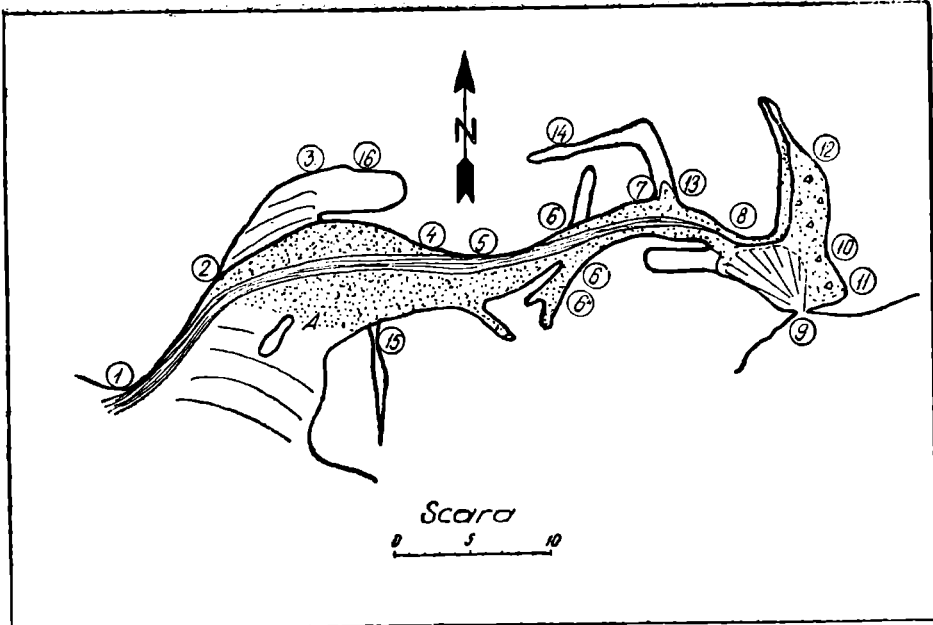

FIG. 9. PEȘTERA nr. 5

Lumina, difuză, pătrunde pe cițiva metrii, în jurul intrării, în est este o obscuritate totală.

Temperatura măsurată la 7. IX. 1968 era la ora 11,30 în afara gurii peșterii de 13°C, la 10 m de la intrare de 11°C, iar în regiunea de fund numai 10° C. Temperatura apei la resurgentă era de 10° C, iar pe cursul subteran de 9° C.

Umiditatea 100%.

Factorul trofic. Spre deosebire de peșterile din Piatra Ogrinului aici resursele alimentare sînt mai bogate, datorită mediului biotic mai complex și prezența cursului de apă ce străbate peștera pe toată lungimea sa. Ele sînt reprezentate prin ramuri și frunze putrede, detritus vegetal, dejecțiuni de lilieci și argilă.

Fauna de nevertebrate. Fauna parietală începînd chiar de la intrare este reliefată de numeroasele plase țesute de *Meta merianae*, plase în a căror ochiuri sînt victime numeroase Diptere.

În ungherele mai retrase sau chiar în obscuritate, au fost colectate exemplare de *Meta menardi*.

La 40 m de la intrare au fost colectate lepidoptere ca: *Triphosa dubitata* și *Triphosa sabaudiata* și Tricoptere.

În milul de la baza pereților se găsesc anelidae și amphipodae, iar sub pietre larve de Tricoptere și Plecoptere. Dintre Plecoptere au fost determinate larve de *Leuctra* sp.

Pe bucățile de lemn putred se întîlnește *Lithobius* sp.

Paraziții de pe lilieci sînt reprezentați prin: *Spinturnix psisi* și *Ichoronyssus granulosus*.

Fauna de vertebrate. Pe lîngă nevertebratele citate, peștera mai adăpostește și o mică „colonie“ de *Miniopterus schreibersi*. La data

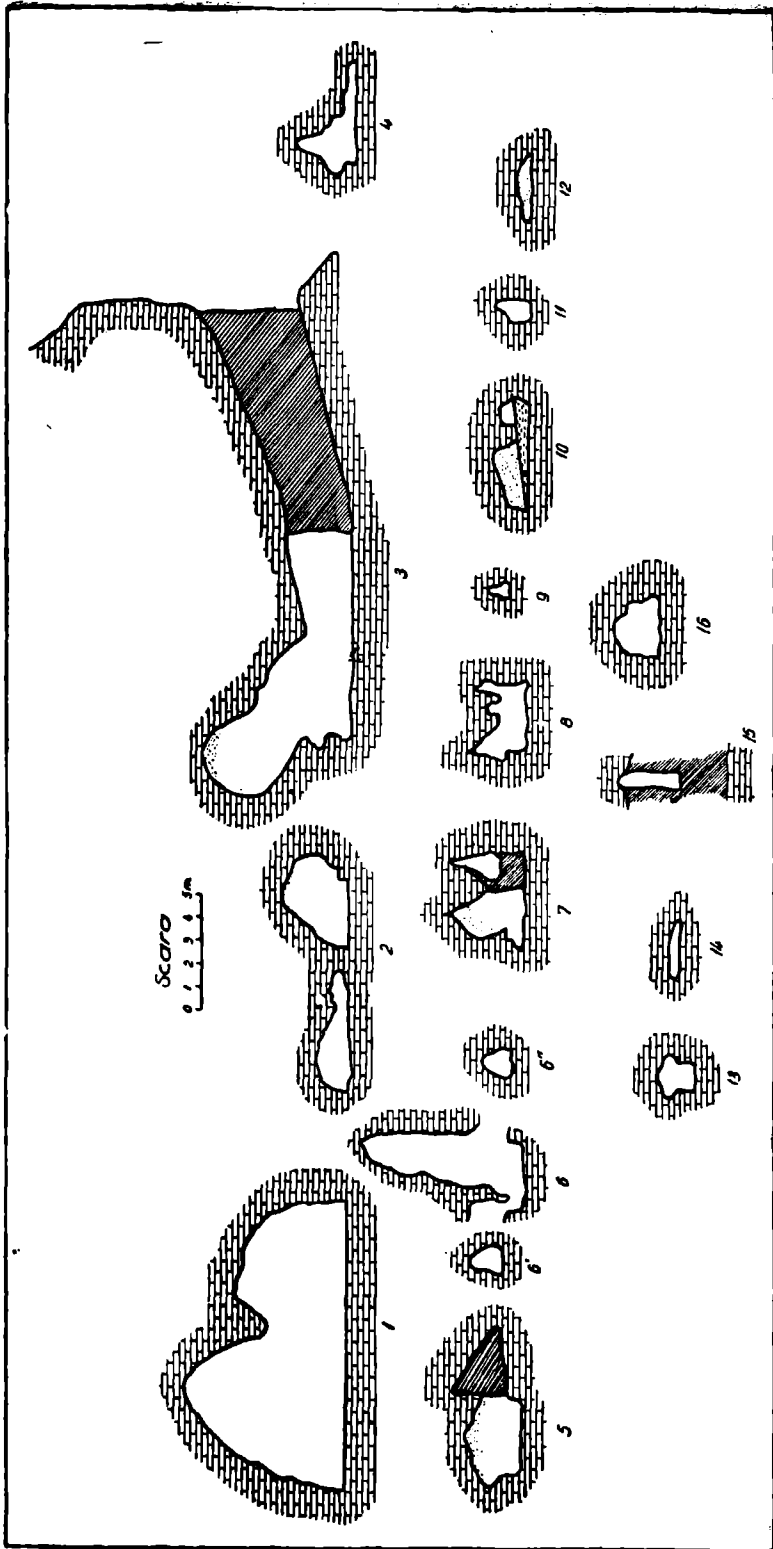

FIG. 10. SECȚIUNI TRANSVERSALE PRIN PEȘTERA nr. 5

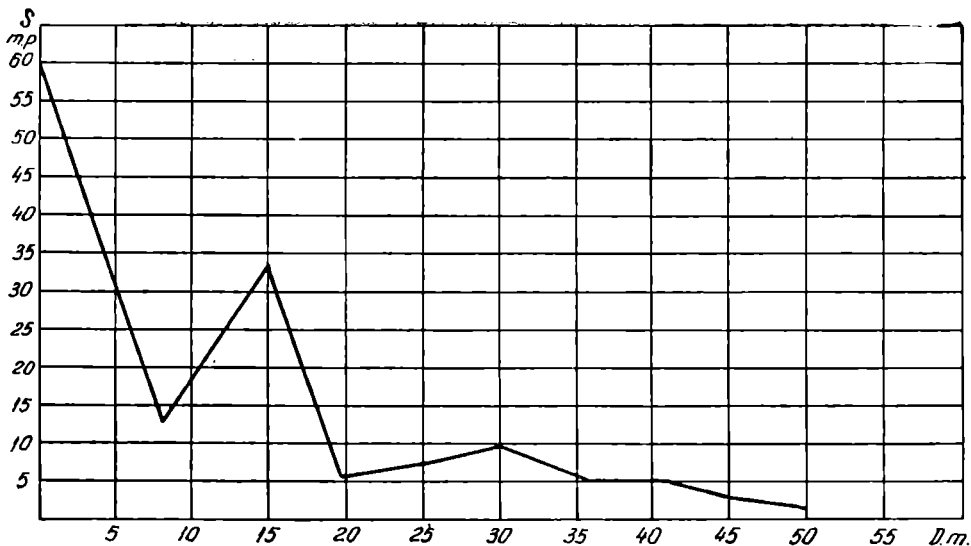

FIG. 11. DIAGRAMA VARIĂȚIEI SUPRAFEȚEI SECȚIUNII TRANSVERSALE (S) CU DISTANȚA (D) FAȚĂ DE DESCHIDERE, LA PEȘTERA nr. 5

de 7 septembrie 1968 în fisurile laterale și pe tavan au fost numărați cca. 50 de indivizi, aceștia fiind grupați de la 2 la maximum câte 8.

Datorită numărului redus de lilieci ce populează peștera și datorită debitului variabil de apă, pe care îl are pîrîiașul ce o străbate nu a fost posibilă acumularea de guano, deci nici dezvoltarea unei faune guanofile.

Dintre puținele resturi scheletice găsite pe locurile neocupate temporar de apă s-au putut determina fragmente aparținînd lui *Lepus* europaeus.

Peștera nr. 6

Sîn. Peștera lui Avram

Altitudinea: 1.220 m. Lungimea: 65 m.

Explorată la 15. VI. 1962, 25. VII. 1962, 7. VII. 1965, 26. IX. 1965,

1. IX. 1965, 9. VII. 1968.

Situată pe un mic afluent pe partea stîngă a văii Polatiștea pîrîul lui Avram, ce izvorește din peșteră, aceasta este scăpată chiar la contactul calcarelor cristaline cu filitele peste care repauzează, la altitudine de 1.220 m.

Deschiderea peșterii, orientată spre SE în formă de boltă este înaltă de 6,60 m și largă de 13,60 m. Se ajunge la ea părăsind drumul forestier de pe valea Polatiștea cu cca. 100—150 m înainte de confluența cu pîrîul Stolojoia și luînd pe poteca ce duce în amonte pe acest pîrîu. La cca. 200 m amonte de confluență se părăsește și această potecă și se urcă pieptiș versantul drept destul de abrupt al pîrîului Stolojoia pîna la baza intercalațiunii de calcare cristaline. Se mai poate ajunge și mergînd pe firul pîrîului lui Avram, dar valea foarte repede modelată pe fețele de strat la limita dintre filite și calcare, fiind a acestuia se urcă destul de greu.

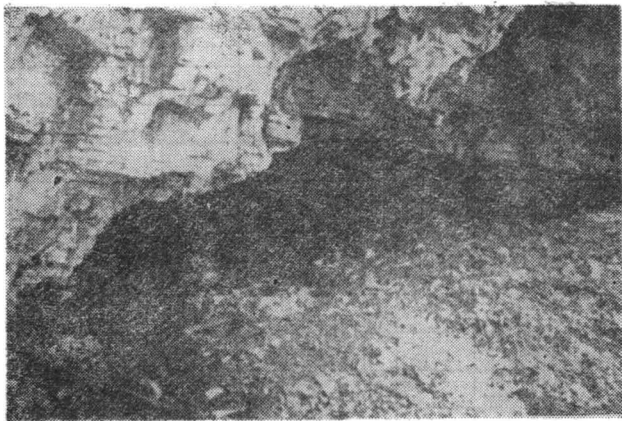

FIG. 12. DESCHIDERA PEȘTERII LUI AVRAM

Peștera are o lungime, ce a putut fi explorată, de 60 m și este sculptată în acestea din urmă, de-a lungul traiectului unor diaclaze orientate spre SE.

Partea explorată a peșterii se compune dintr-o galerie A lungă de 36,5 m, o săliță B ce se continuă cu o galerie C (fig. 13).

Galeria A, largă în prima parte se îngustează treptat și devine tot mai scundă, astfel

că pătrunderea în sălița B se poate face numai tirându-te prin apă, care aproape sifonează intrarea. Podeaua ei este acoperită pe primii 8 m de fragmente de calcar, desprinse din tavan care obligă pîriul să se infiltreze și să reapară numai la cîțiva zeci de metri de gura peșterii. Apoi în continuare este acoperită cu nisip grosier în care se remarcă fragmente de șisturi grafitoase, cloritoase și amfibolite.

Sălița B are dimensiuni reduse (3,5/3,0 m) și o înălțime de cca. 1,20 m. Din ea, s-a putut pătrunde prin spargerea unor calcare în

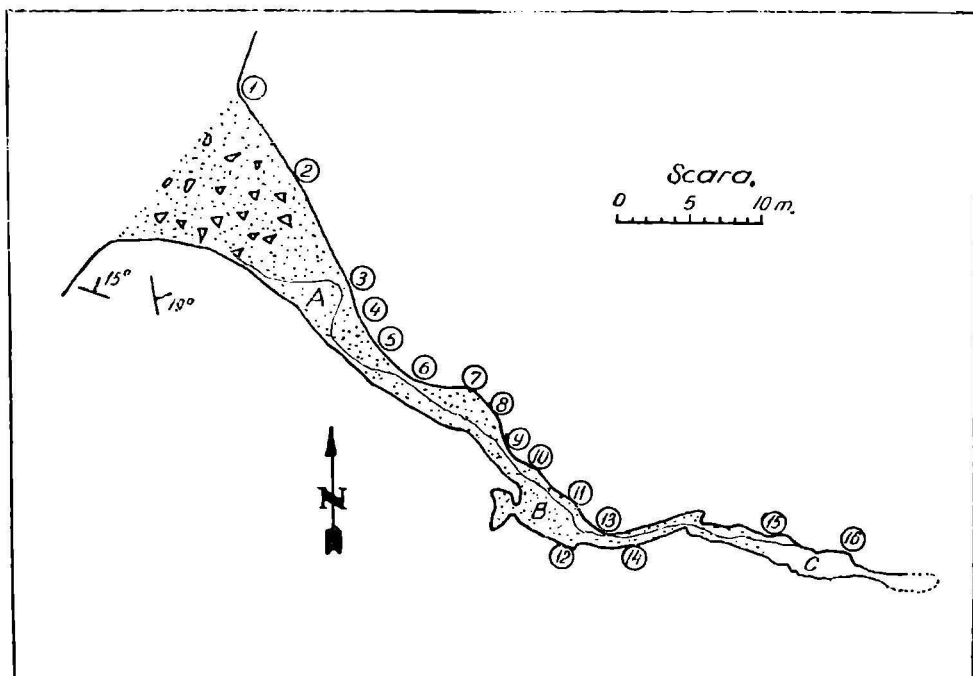

FIG. 13. PEȘTERA nr. 6 (PEȘTERA LUI AVRAM)

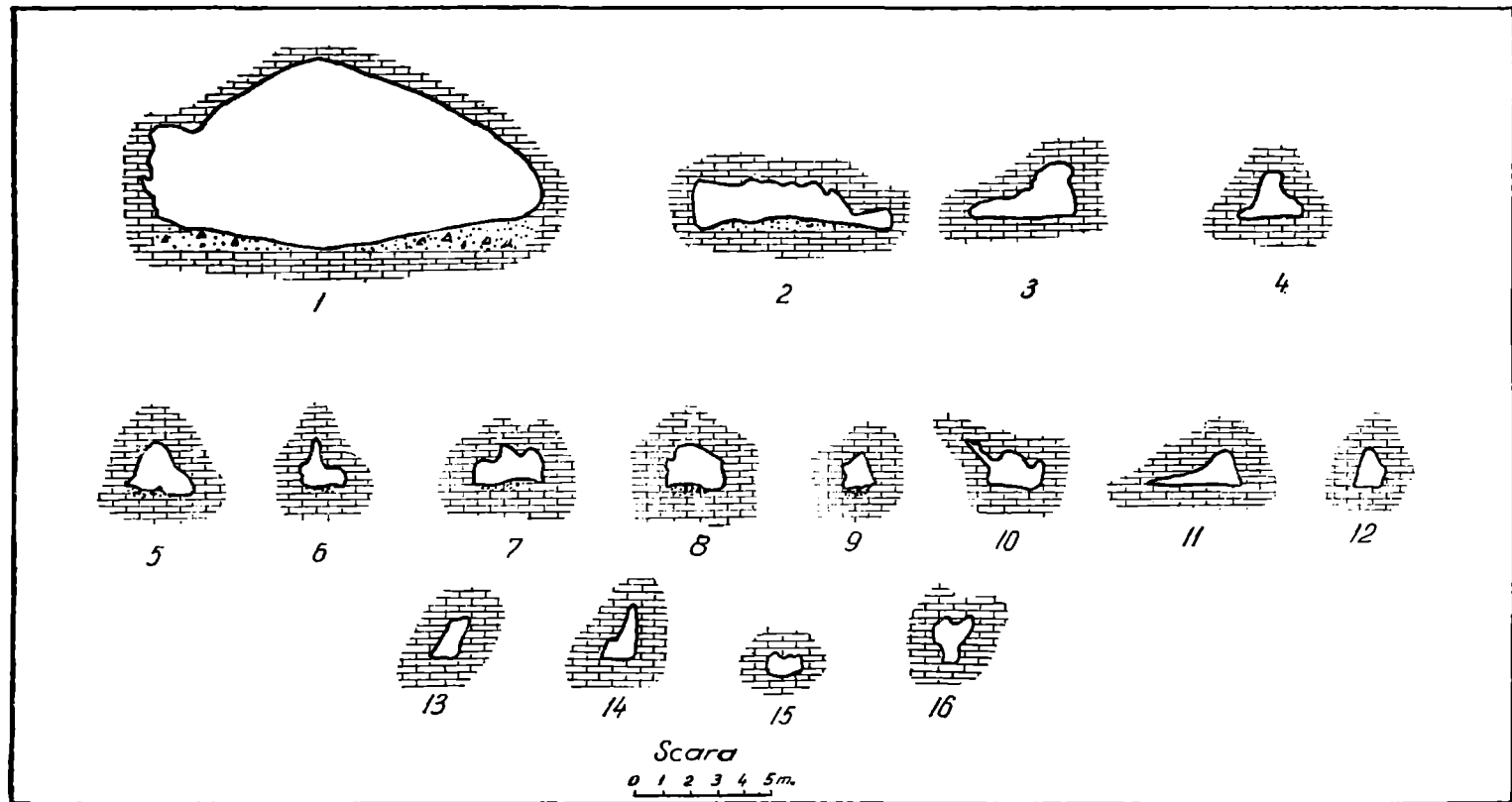

FIG. 14. SECȚIUNI TRANSVERSALE PRIN PEȘTERA LUI AVRAM

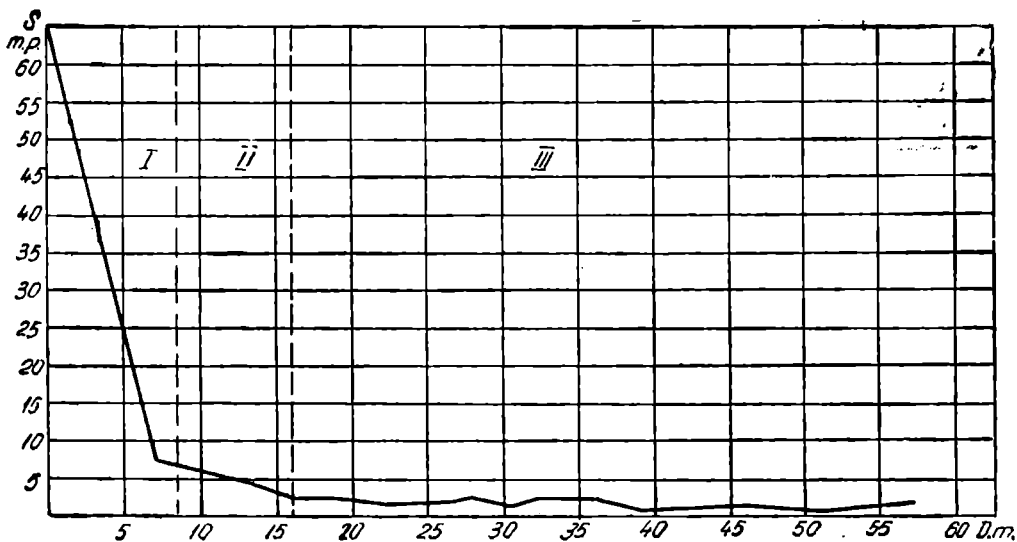
galeria C, mult mai îngustă decât prima și cu un profil mai redus. O a doua zonă de sifonare în punctul 15 te obligă să te tirăști prin cursul de apă care aici e adînc de 30—40 cm, pentru a mai putea înainta doar cîțiva m, după care galeria se îngustează foarte mult, încît nu mai poate pătrunde un om nici tîrîș. În continuare se pare că această galerie se lărgește din nou și se continuă.

Pereții galeriei A, sînt ornamentați cu cruste, vinișoare și creste anastomozate de carbonați. În sălița B și galeria C se întîlnesc formațiuni stalactitice și stalacmitice care uneori se unesc sub formă de coloane. Pereții sînt acoperiți de picături strălucitoare de apă care le dă un aspect deosebit de frumos.

O diagramă, care ilustrează variația secțiunii transversale cu distanța (fig. 15) este foarte sugestivă pentru că indică o curbă care coboară brusc în prima parte pentru ca apoi să tindă asimptotic spre abcisă. În cuprînul ei se poate reliefa o zonă I, în care suprafața secțiunii e foarte mare datorită acțiunii combinate a dizolvării și gelivității, o zonă de trecere II în care a acționat numai dizolvarea și o zonă III, în care suprafața secțiunii este rezultatul acțiunii combinate de dizolvare și redepunere a formațiunilor de peșteră.

Lumina pătrunde pe cca. 25 m în galeria A, apoi urmează o obscuritate totală.

Temperatura măsurată la diverse intervale este cea dată în tabelul alăturat.

I = domeniul în care acționează dizolvarea și gelivitatea.

II = domeniul intermediar în care acționează numai dizolvarea.

III = domeniul în care acționează dizolvarea și reprecipitarea materialului în stalactite și stalagmite.

FIG. 15. DIAGRAMA VARIAȚIEI SUPRAFETEI SECȚIUNII TRANSVERSALE (S) CU DISTANȚA (D) LA PEȘTERA nr. 6

TEMPERATURI MĂSURATE ÎN PEȘTERA LUI AVRAM

DATA	ORA	TEMPE- RATURA ATMO- SFERICĂ AFĂRĂ LA UMBRA	TEMPERATURA AERULUI		TEMPERATURA AICII	
			ÎN GAL. A	ÎN SALA B.	ÎN GAL. A.	ÎN SALA B.
7.VII.1965	11	13°C	9°C	8°C	6°C	6°C
7.VII.1965	17	12°C	9°C	7°C	6°C	6°C
18.IX.1965	10	10,5°C	7°C	6,5°C	6°C	6°C
26.IX.1965	10,30	11°C	7°C	6,5°C	6°C	6°C

Umiditate 100%.

Factorul trofic. Resursele alimentare sînt suficiente, reprezentate prin resturi, vegetale, detritus vegetal și argilă.

Fauna de nevertebrate. În comparație cu fauna din peștera nr. 5 fauna de aici este mai săracă în specii, în schimb se remarcă o densitate mare a indivizilor.

Analiza citorva probe de apă luate de pe porțiunile meandrate ale pîrîului foarte lin, ce străbate peștera au pus în evidență prezența a numeroase flagelate și ciliate libere. În aceste zone bogate în protozoare se remarcă dezvoltarea în număr mare a unui amphipod (nedeterminat) încît exuviile lui formează adevărate depuneri.

Peștera fiind joasă, formele parietale s-au retras pe tavan, aceasta fiind înțesat cu Araneidae și Culicidae. De remarcat este prezența în număr mare (cca. 10 indivizi pe metrul pătrat) a formei troglobionte *Nesticus* n. sp? ce populează tavanul, aflat în obscuritate completă și în mod special numeroasele intrînduri conice.

După aprecierea specialiștilor în Araneidae (Margareta Dumitrescu de la Institutul de Speologie București) se pare a fi o specie nouă de *Nesticus*. Acest lucru urmează a se elucida prin cercetarea unui material mai bogat ce va fi dat spre determinare.

Fauna de vertebrate nu se semnalează.

Peștera nr. 7

Altitudinea: 1.275 m. Lungimea: 6 m.

Explorată la 7. IX. 1968

Peștera nr. 7 este săpată în calcarele din versantul drept al pîrîului Stolojoia, la cca. 2 km amonte de confluența cu valea Polatiștea.

Drumul de acces la peșteră merge pe o potecă de-a lungul acestui pîrîu și de la cabana forestieră existentă la 2 km de confluență se urcă timp de 10 minute panta abruptă a versantului său estic pînă la baza peretelui de calcar în care este săpată această mică peșteră.

Gura peșterii orientată spre NV impresionează prin deschiderea ei înaltă de 7 m și largă de 6 m cu un profil aproape dreptunghiular (fig. 16). Altitudinea ei este 1.275 m.

Peștera este construită dintr-o cameră lungă de numai 6 m și largă de 5 m a cărei podea este alcătuită dintr-o umplutură bătătorită, acoperită aproape în întregime cu fragmente colțuroase de diferite dimensiuni de calcar albicios desprinse din tavan.

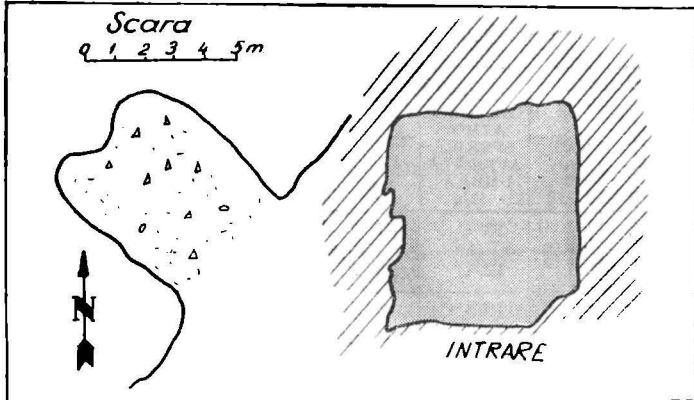

FIG. 16. PEȘTERA nr. 7

Lumina difuză în toată peștera.

Temperatura aerului la 7. IX. 1968 ora 18 atît în afară cit și în peșteră era de 8°C.

Umiditatea depinde de variația climatului regiunii.

Factorul trofic. Resurse alimentare sărace reprezentate prin frunze veștede în apropierea intrării.

Faună nu se semnaleză.

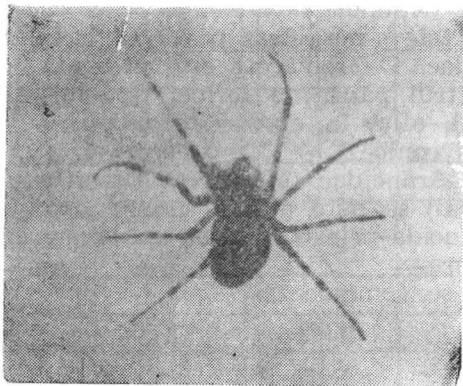

FIG. 17. *META MERIANAE*

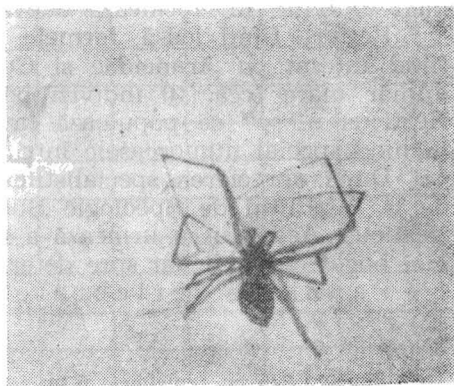

FIG. 18. *NESTICUS n. sp.*

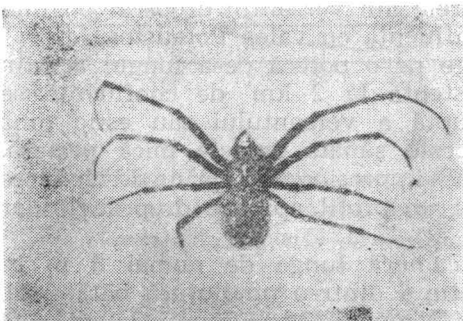

FIG. 19. *META MENARDI*

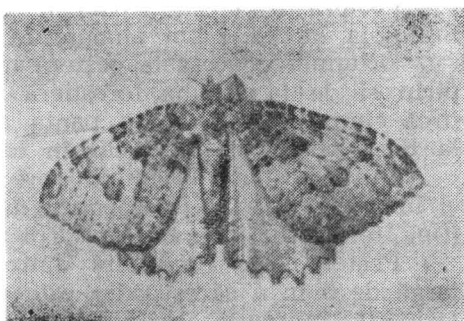

FIG. 20. *TRIPHOSA DUBITATA*

CONCLUZII

Bazinul văii Polatișteea, în care sînt semnalate pentru prima dată mai multe peșteri, situate la nivele diferite, cuprinse între altitudinile de 850 m și 1.300 m este o regiune cu calcare cristaline, slab stratificate, ce se încadrează în tipul de carst de masive izolate.

Peșterile descrise au luat naștere ca rezultat al acțiunii de dizolvare a unor mici piraie, afluențe, de-a lungul unor rețele de fisuri, sau al plantelor de stratificație.

Din analiza diagramelor variației suprafeței secțiunii transversale cu distanța, măsurată de la deschidere, se desprinde concluzia că se pot separa, în general, trei domenii caracteristice, prin condițiile diferite, care au determinat mărimea golului carstic. Primul domeniu, caracterizat prin cele mai mari secțiuni, este cel din zona de intrare în care golul carstic este rezultatul acțiunii combinate al dizolvării efectuate de către apă și gelivității. Al doilea domeniu, intermediar, se referă la o distanță relativ redusă în comparație cu lungimea totală și este concretizat numai prin acțiunea de dizolvare a apei. Cel de al treilea domeniu, concretizat de regulă, prin suprafețe transversale reduse, este domeniul în care pe lângă acțiunea de dizolvare s-a făcut puternic simțită și acțiunea de reprecipitare a materialului carbonatic, sub formă de stalactite și stalagmite.

Abaterile de la această regulă, concretizate în neregularitățile diagramelor, rezultă din existența unor goluri anterioare ca de exemplu fisuri deschise datorită unor cauze tectonice, precum și existenței unor zone de întretăiere a fisurilor sau de brecifiere, în care acțiunea de dizolvare a fost favorizată.

Fauna cavernicolă menționată, pentru prima oară în această regiune, este alcătuită în cea mai mare parte din nevertebrate, cu excepția peșterii nr. 5, unde a fost întâlnită și specia *Miniopterus schreiber*.

Dintre formele troglobionte tipice se remarcă marea dezvoltare numerică a lui *Nesticus* n. sp.? și dezvoltarea în număr mare a ambipodelor.

BIBLIOGRAFIE

1. Marcian Bleahu și Teodor Rusu, *Carstul din România*, Lucr. Inst. de speologie „Emil Racoviță”, IV, 1965, 59.
2. Margareta Dumitrescu și Tr. Orghidan, *Peștera din V. Fundata*, Anuar com. geol. XXI, București, 1958.
3. Margareta Dumitrescu, Jana Tanasachi și Tr. Orghidan, *Redsptindirea chiroptelor în R.P.R.*, Lucr. Inst. de Speologie „Emil Racoviță”, I II, 1962—1973.
4. Margareta Dumitrescu, M. Orghidan, Tr. Orghidan, Val. Pușcariu, Jana Tanasachi, M. Georgescu și St. Avram, *Contribuția la studiul peșterilor din regiunea Hunedoara*, Lucr. Inst. de Speologie, „Emil Racoviță” VI, 1967, p. 9.
5. Floca O., *Regiunea Hunedoara, Ghid turistic*, Deva, 1957.
6. M. Ionescu, *Grotele din Piatra Ogrinului*, Rev. Natura, seria geologie geografie III, 2, 1964.

- I. G. Manolescu, *Étude géologique et pétrographique dans les Munții Vulcan*, An. Inst. Geol. al Rom., vol. XVIII, București, 1937.
8. Tr. Orghidan, Val. Pușcariu, M. Bleahu, V. Decu, T. Rusu și A. Bunes-
cu, *Harta regiunilor carstice din România*, Lucr. Inst. de speologie „Emil Racoviță”, 1965, p. 75.

CONTRIBUTIONS A LA CONNAISSANCE DES GROTTES DU BASSIN DE LA VALLÉE POLATIȘTEA

RÉSUMÉ

Les auteurs présentent les résultats des recherches effectuées dans les grottes du carst, du bassin de la vallée Polatiștea, l'affluent de Jiu.

Après une brève esquisse de l'ensemble du point de vue de la géomorphologie et géologie du région, on donne, pour chaque grotte son histoire, sa localisation, la description topographique et spéomorphologique, les caractéristiques des facteurs physiques et trophiques, la faune des invertébrés, des vertébrés, aussi que les restes squelettiques des mammifères. En Conclusion, on fait des considérations sur la genèse de ces cavernes.